

"Solidariteten väcker hoppet"

Debattartikel i flera av stiftets tidningar i början av mars 2022

Jag kan inte släppa rapporteringen. Alla filmklipp från skakiga mobilkameror som berättar om det ofattbara. En flicka vänder sig gråtande till sin mormor och frågar om de ska dö nu. Ett attackerande flygplan på låg höjd skapar förödelse och jag hör barn skrika. Barnen är det värsta, men något inuti tvingar mig att ändå titta, det blir ett sätt att dela det som händer, inte som åskådare utan för att förstå och hitta svar på frågan vad jag kan göra. För kriget i Europa drabbar oskyldiga människor.

Hur ser det ut vid gränsen? Klippet om en ung pappa som lämnar över sin femåriga son till mamman etsar sig fast. Han är drygt tjugo och ska in i kriget, ladda vapnet och möta jämnåriga, inte i en fotbollsmatch eller på Instagram, utan kanske med döden som slut. Ingen av dem fattar varför de är där, brödrafolk står mot varandra. Femåringen vill inte släppa taget, jag försöker slå undan scenerna men de spelas upp när jag ska somna. Man får bända bort hans fingrar från pappans hals. Det är outhärdligt, krigets meningslösa helvete grinar mig rakt i ansiktet.

Solidariteten väcker hoppet. Som vanligt är det denna mänskliga grundimpuls som gör skillnad. Mat, skor, filtar, mediciner, leksaker samlas ihop i sådana mängder att ansvariga inte hinner med.

Moldavien är ett av Europas fattigaste länder, men där öppnar människor sina hem och hjärtan för flyktingar som strömmar över gränsen. Likadant i Polen, Ungern och andra länder. En kvinna berättar rakt in i kameran hur hon bakat födelsedagstårten till sitt barnbarn. I stället för fest fick hon bevittna hur den ryska maktfullkomligheten försöker tvinga en demokrati att underkasta sig diktaturens stöveltramp. Historiens dom kommer att vara stenhård.

Ett restriktivt mottagande av ukrainska flyktingar, så har beslutsfattare i vårt land hittills valt att lägga orden. Dumheter. Svenska folket går tack och lov emot. I en nyligen genomförd SIFO-undersökning vill 81 procent att Sverige ska ta emot ukrainska flyktingar. En tredjedel vill att det ska ske i "mycket stor utsträckning". Svenska folkets humanitära kompass pekar i rätt riktning. Det är medmänsklighetens grundimpulser som väcks igen, sådant som bygger fred, väcker hopp, formar framtid. I ett sådant här läge kan ingen göra allt, men alla kan göra något. Vårda solidariteten, stödja insamlingar, delta i protester, vara vaksam på desinformation, be för Ukraina, öppna sitt hjärta för människor på flykt.

Några av de mörkaste dagarna sedan andra världskriget väcker mardrömmen om ett tredje. För många kommer minnen från att ha levt i länder präglade av väpnad konflikt. Ska man ha passet i fickan nu, bli en prepper på riktigt, bunkra det nödvändigaste och försöka köpa jodtabletter som skydd mot strålningen från en kärnvapenattack? För det är så lite som behövs nu. Kriget förs nära våra gränser. Fågelvägen är det lika långt mellan min hemstad Växjö och Kiev som mellan Växjö och Kiruna. Hotet om kärnvapen från en president vars namn jag har svårt att ta i min mun gör mig iskall.

I Sverige är kyrkorna öppna. De finns överallt, en sådan självklar del av hembygdens siluett att vi knappt tänker på dem. De vilar som trygga löften på den småländska jorden. Medierna berättar att många söker sig till kyrkorna just nu, så brukar det vara i orons tid. För där finns något, värme kanske, stillhet och möjligheten att tända sitt förbönsljus för människor och nationer. Där finns präster och diakoner som lägger annat åt sidan och möter den som behöver prata. Där strilar hoppets försiktiga ljus in i oroliga hjärtan och väcker trotsig protest mitt i den blytungaste nyhetsrapporteringen.

Det är viktigt att mötas nu. På söndag den 6 mars klockan 17 välkomnar jag dig som läser detta till en manifestation i Växjö domkyrka i solidaritet med Ukrainas folk. Där får sorgen och vreden plats. En samling för fred och demokrati med hoppet och solidariteten som grundackord. En tröst för våra oroliga hjärtan när kriget åter har kommit till Europa.

Fredrik Modéus, biskop Växjö stift